

Het Evangelie Naar Mattheüs

Bijbelvertaling uit: Weerd, De Verklaring van Mattheüs

Aflevering 2: Mattheüs 1

Mattheüs 1 - Inleiding

We lezen in dit hoofdstuk over de stamboom van Jezus Christus vanaf aartsvader Abraham en een kort verslag van Zijn geboorte. Er is echter iets bijzonders aan de hand met die geslachtslinie. De hoge God volgt niet altijd de wet die de oudste zoon aanwees als erfopvolger. Hij ziet het hart aan en kiest ongewone paden en personen.

Vier Bijzondere Vrouwen

In Joodse geslachtslijnen komen zelden vrouwen voor – hier wel. Vier vrouwen ontvangen een ereplaats, namelijk: Tamar, Rahab, Ruth en Batseba. De traditie zet ze weg als zondig, zoals de theoloog Wilkins verwoordt: *Batseba was een persoon van een bedenkelijk ethisch en moreel karakter, zoals Tamar en Rahab vóór haar*. Zelfs bij Ruth worden vraagtekens gezet omdat zij als vierde vrouw bij de ‘zondaressen’ is gevoegd. Onderliggende gedachte is dat dit zondaressen waren die gered worden en in die context staan de vier vrouwen model voor de heidenwereld die door de Heer Jezus gered moest worden. Die uitleg heeft **geen Schriftuurlijke wortels**. Integendeel, indien we de grondtekst nauwgezet volgen én het verhaal over deze vier vrouwen in de context van hun tijd zetten, dan ontmoeten we vier vrouwen die **onrecht** werden aangedaan. Ook Ruth, want in eerste instantie werd haar een erfopvolger onthouden. Dat werd pas later goedge maakt toen zij Boaz trouwde (Ruth nam zelf het initiatief!).

Van alle vier is het waarschijnlijk dat zij uit een heidenvolk stamden. Elk van de vier zocht gerechtigheid en zij kregen die ook, want de hoge God trok Zich hun lot aan. Door dat woord – **gerechtigheid** – traden zij toe tot een linie van voorvaders en moeders van Jezus Christus. Sta ik alleen in dit standpunt? Neen, want rabbinale verklaringen omschrijven de vier vrouwen als proselieten (= tot het Israëliisch geloof bekeerd) en daar ga ik in mee.

De Verklaring – Mattheüs 1:1-17

Vers 1: **Het boek van de wordingsgeschiedenis van Jezus Christus, Zoon van David, Zoon van Abraham**. Hoewel het boek als *Evangelie naar Mattheüs* bekend staat, was dit waarschijnlijk de oorspronkelijke titel. De titel **Christus** is de Griekse vertaling van het Hebreeuwse *Mesjach* (*Messias*) en betekent: *gezalfde*.

De Wordingsgeschiedenis

Er klinkt echter nog een tweede ‘boodschap’ uit vers 1, want daarmee geeft Mattheüs heel precies weer hoe de Raad Gods werkt: het is een wordingsgeschiedenis! Dat wil zeggen dat die geschiedenis (die gestuurd wordt uit de Raad Gods) zich gaandeweg ontvouwt en zich in de voortgang gedraagt als een nieuwe waterstroom die van een hooggelegen bron afdaalt naar de zee, het eindpunt. Er is geen enkele twijfel dat de Raad Gods zijn einddoel zal bereiken. Echter de weg daarnaar toe is soms nogal kronkelig. Dat wil zeggen: wordt beïnvloed door hetgeen die waterstroom (dus de Raad Gods) tegenkomt. Want de Raad Gods is voor een belangrijk deel afhankelijk van menselijk gedrag ¹⁾. Mensen kunnen die Raad ophouden of frustreren. In uiterste gevallen kiest God dan een andere weg – het Einddoel blijft echter altijd staan en wordt tenslotte ook bereikt.

Zo’n ‘uiterste geval’ ontstond toen de Joden Jezus afwezen. Daarmee verspeelde dit volk **tijdelijk** ²⁾ de unieke positie van **uitverkoren volk** die we ook wel omschrijven met ‘Voertuig van het Heil’. Als noodzakelijk alternatief koos God toen een nieuw ‘Voertuig van het Heil’ en dat werd de Gemeente van Christus. Juist Mattheüs heeft dat proces van verandering, waarin de Raad Gods tijdelijk gefrustreerd werd, stapsgewijs en helder omschreven. Gaandeweg zullen we dat in deze verklaring meebeleven.

¹⁾ De keuzevrijheid van de mens is een belangrijk onderdeel van de Raad Gods. Het feit dat wij God kunnen dienen of afwijzen (en in het uiterste geval zelfs Satan kunnen dienen) geeft een grote meerwaarde aan die keuze. De Hoogheilige verlangt een liefdesrelatie met ons. Die wordt niet onder dwang tot stand gebracht maar door vrije liefde die we wel of niet jegens God ontwikkelen.

²⁾ **Tijdelijk?** Jawel, want de beloften aan Abraham en de profetieën over het komende Messiaanse Rijk zijn heden nog on vervuld. Dat deel van de Raad Gods krijgt vervolg als de Gemeente van Christus vóór de Grote Verdrukking van deze aarde is weggenomen (= **de Opname**). Dat gebeurt in de Eindtijd, aan het einde van de Grote Verdrukking. Dan komt het volk Israël tot bekering en zal het de rol van ‘voertuig van het Heil’ weer op zich nemen en pas dan kan het Messiaanse Rijk beginnen.

Vers 2: **Abraham verwekte als erfopvolger Isaak. Isaak verwekte daarna als erfopvolger Jakob. Jakob verwekte nadien als erfopvolger Juda en ook nog zijn broers.**

Hier treffen we de eerste bijzonderheid aan. De erfopvolger is niet Ruben – de oudste zoon, zoals de wet voorschreef (Deuteronomium 21:15-17) – maar Juda die Gods keuze is. Genesis 49:3, 4 en 10-12 (NBV21) getuigen daarover:

In Juda's handen zal de scepter blijven, tussen zijn voeten de heersersstaf¹⁾, totdat hij komt die er recht op heeft; hem zullen de volken gehoorzaam zijn²⁾.

¹⁾ De ondergang van Juda (de Joden) maakte een einde aan het Davidische koningschap, maar de belofte bleef staan. *Tussen zijn voeten de heersersstaf* is een verwijzing naar de ‘koningsloze periode’ die tot op heden voortduurt.

²⁾ Bedoeld wordt Jezus Christus en Zijn koningschap in het toekomstige Messiaanse Rijk.

Vers 3: **Juda verwekte daarop als erfopvolger Perez en bovendien als erfopvolger Zerah bij Tamar zijn schoondochter. Perez verwekte nadien als erfopvolger Hezron. Hezron verwekte toen als erfopvolger Aram.**

Tweede bijzonderheid in de geslachtslijn is dat Juda de erfopvolger niet bij zijn eigen vrouw verwekt, maar bij Tamar, zijn schoondochter. De normale weg is: Juda verwekt Er (zijn oudste zoon) en die verwekt de volgende erfopvolger. Echter Er sterft kinderloos en dan ontvouwt zich een bizarre geschiedenis. Waarom wordt Tamar dan in de geslachtslijn genoemd? Omdat haar kwaad was aangedaan door Juda en door zijn tweede zoon Onan. Tamar streefde **gerechtigheid** na volgens Gods wet en werd daarom opgenomen in de heilige stamboom.

Tamar, Perez en Zerah: In Genesis 38 vinden we de geschiedenis van Tamar en Juda (zoon van Jakob). Juda trouwt met een Kanaänitische vrouw en krijgt drie zonen: Er, Onan en Sela. De oudste zoon van Juda (Er) huwt met Tamar. Nadat Er kinderloos overleden is, laat Juda Onan de plaats van Er innemen. Op grond van de leviraatswet (Deuteronomium 25:5-10) moet Onan bij zijn schoonzus Tamar nu een kind verwekken dat de geslachtslijn van Er kan voortzetten. Onan weigert dat te doen. Hij heeft wel geslachtsgemeenschap met Tamar, maar verspilde zijn zaad op de grond (Genesis 38:9). God doodt hem daarom. Volgens de wet was nu de derde zoon van Juda, Sela, aan de beurt om bij Tamar een kind te verwekken. Die was nog vrij jong en daarom stuurde Juda Tamar terug naar haar eigen familie. Zo werd de wet Gods geschonden. Na verloop van tijd overlijdt de vrouw van Juda en zoekt hij zijn gerief bij andere vrouwen. Hij treft Tamar (die hij voor een hoer houdt). Maar zij heeft een nobeler doel, want zo voldoet zij aan de leviraatswet. Tamar wordt zwanger en confronteert Juda met bewijs dat ze door hem verwekt zijn. Volgens Genesis 38:27 baarde Tamar een tweeling. Toen de geboorte begon stak een baby de hand uit haar geboortekanaal. De vroedvrouw bond er een rode draad om. Die baby werd Zerah genoemd en ontving het eerstgeboorterecht. Echter de hand werd teruggetrokken en de tweede werd als eerste geboren en ontving de naam Perez.

Was Perez toen de erfopvolger? – Neen, ze worden beiden in vers 3a genoemd. Pas toen Juda de kinderen van Tamar **erkende** als kinderen van zijn gestorven zoon Er, werd Perez als erfopvolger aangewezen.

Vers 4: **Aram verwekte vervolgens als erfopvolger Amminadab. En Amminadab verwekte toen als erfopvolger Nachson. Nachson verwekte daarna als erfopvolger Salmon.**

Vers 5: **Salmon verwekte vervolgens als erfopvolger Boaz bij Rahab (Jozua 2). Boaz verwekte daarna als erfopvolger Obed bij Ruth (Ruth 1-4). Obed verwekte toen als erfopvolger Jesse.**

Rahab was uitbaatster van een huis van lichte zeden in Jericho. Dat klinkt nogal zondig, maar het is de vraag of dat juist is. Want in die tijd was dat ‘huis’ vaak tevens restaurant en logeergelegenheid, zoals de context getuigt. Het was een eerzaam beroep in een tijd waarin vooral mannen reisden (zoals kooplieden die zich bij karavanen aansloten – Jericho lag namelijk aan een belangrijke karavaanroute!). Zij waren vaak vele maanden van huis en verlangden dan naar vrouwelijk gezelschap. In Jozua 2:1b (HSV) lezen we:

Zij gingen dan en kwamen in het huis van een hoer, Rachab geheten, waar zij gingen slapen.

Het woord *hoer* zet een negatieve toon die onterecht is. We lezen de grondtekst van Jozua 2:1b. Daar staat: *toen vertrokken zij (wayyêlêkû) - en gingen naar (wayyābō'û) - huis (bêl)*¹⁾ - *vrouw ('iššāh) hoer/hoeren (zōwnāh) - en naam*²⁾ (*ûšāmāh*) - *Rahab (rāhāb) - en zij logeerden in het (wayyiškābū) - aldaar (šāmmāh).*

¹⁾ Het woord *bêl* heeft een bredere betekenis dan *huis*. Het kan ook een herberg zijn. Flavius Josephus noemt het de *herberg van Raäbe* (Rahab). En in rabbinale geschriften vinden we: *Rahab de herbergierster*.

²⁾ Het woord *ûšāmāh* is afgeleid van *shem*⁵⁾ en betekent: *naam, reputatie, bekend zijn als*, zoals hier.

Jozua 2:1b kunnen we beter vertalen als: *Toen vertrokken zij en gingen naar een huis met vrouwen van lichte zeden dat bekend stond als (de herberg van) Rahab*⁶⁾ *en zij logeerden aldaar.*

Ons bezwaar geldt ook vertalingen van Jozua 6:22. Daar staat: *ga naar het huis van dé vrouw, dé vrouw van lichte zeden*. We vertalen: *Ga naar de herberg van die vrouw, dus die van de vrouwen van lichte zeden.*

Toen Jozua twee verspieters naar Jericho stuurde, vonden ze onderdak bij Rahab (Jozua 2:1-2). Het is uitgesloten dat Rahab zelf seksuele diensten verleende, want ze trouwde later met de Israëliet Salmon en het is ondenkbaar dat die een hoer tot vrouw kon nemen. Het gedrag van Rahab, die de verspieters van een wisse dood redde, wordt haar tot **gerechtigheid** gerekend en daarom wordt zij vermeld.

Boaz en Ruth Ook bij Ruth is **gerechtigheid** het sleutelwoord en die vinden we in een opvallende geloofsbelijdenis die ze tegen Naomi (haar schoonmoeder) uitspreekt; Ruth 1:16-17 (NBV21):

Maar Ruth antwoordde: 'Vraag me toch niet langer u te verlaten en terug te gaan, weg van u. Waar u gaat, zal ik gaan, waar u slaapt, zal ik slapen; uw volk is mijn volk en uw God is mijn God. Waar u sterft, zal ook ik sterven, en daar zal ik begraven worden. Alleen de dood zal mij van u scheiden, en anders mag de HEER met mij doen wat Hij wil!'

Ruth ging met Naomi mee en vond een bloedverwant (Boaz – Ruth 3:2) die haar losser wilde zijn, met haar trouwde en haar zo **een wettige erfopvolger** schonk. Aldus werd Ruth (de Moabitische!) gerechtvaardigd voor God en verwierf zij een eervolle plaats in de geslachtslijn van Jezus Christus.

Vers 6: **Jesse verwekte vervolgens als erfopvolger David de hoge koning. David nu, de hoge koning, verwekte als erfopvolger Salomo bij de vrouw die van Uriah was.**

Met nadruk vermeldt Mattheüs dat met David (**de hoge koning**) er een nieuw tijdperk is begonnen – die van het Davidische koningshuis, waar ook Jezus uit zou voortkomen.

De vierde bijzondere vrouw in de geslachtslijn van Jezus is Batseba. Haar naam wordt niet genoemd. De nadruk ligt op koning David die de erfopvolger verwekte bij **de vrouw die van Uriah was**. Dat suggereert groot onrecht, want nergens wordt gezegd dat Batseba zelf avances naar David gemaakt heeft.

Gewoonlijk wordt Batseba in verklaringen als een verleidelijke vrouw beschreven die in het zicht van koning David zich lonkend poseert terwijl zij een bad neemt. Dat blijkt nergens uit de tekst. We moeten dit verhaal in z'n juiste kader zetten. Een man wordt niet in een paar uur serieus verliefd, maar kan wel in korte tijd een brandende passie ontwikkelen. Een koning iets weigeren was toen levensgevaarlijk. Die overweging zal Batseba ertoe gebracht hebben aan de nukken van David toe te geven. Die gedachte krijgt vaste grond als we de Griekse grondtekst onderzoeken. De NBV21 vertaalt 2 Samuël 11:4a als volgt:

David liet haar bij zich komen en sliep met haar.

De grondtekst kan echter wel wat beter vertaald worden. Daar staat namelijk:

toen zond David boodschappers en nam haar en zij kwam naar hem en hij lag met haar.

De grondtekst suggereert overweldiging – bepaald geen romantische ontmoeting. Mede daarom denk ik dat Batseba het vreselijk gevonden heeft, want hoewel de NBV21 2 Samuël 11:4 vertaalt –:

David liet haar bij zich komen en sliep met haar. (De voorgeschreven periode van onthouding na haar onreinheid was juist verstreken.) Daarna ging ze terug naar huis –

neem ik die vertaling **niet voor juist aan**. Er staat namelijk in de Hebreeuwse grondtekst:

en hij (David) lag met haar – toen reinigde zij zich van haar onreinheid en keerde terug naar haar huis.

De verbeterde tekst suggereert een reiniging ná de geslachtsdaad, dus een poging van Batseba om de status van 'bezoedeld zijn' op te heffen. Zij ging huilend naar huis!

De **gerechtigheid** van Batseba is dat koning David door God gestraft werd (2 Samuël 12), maar ook dat God haar compenseerde voor deze brute daad en het verlies van haar man Uriah (die door David middels een lage list werd gedood) en kind. Zij mocht de moeder van Salomo worden en kreeg aldus een prominente plaats in de stamboom van Jezus Christus.

De perikoop van Mattheüs 1:7-15 slaan we over, want het is een dorre opsomming van merendeels onbekende personen.

Vers 16a: ***Jakob verwekte hierna als erfopvolger Jozef die de wettige man van Maria was.***

Biologisch gezien was Jozef niet de vader van Jezus. Wettelijk gezien wel, want in Israël (dus ook voor de Joden) was de wettelijke status van een kind belangrijker dan de biologische.

Vers 16b: ***Uit haar is Jezus geboren die Christus genoemd wordt.***

Jozef is niet de verwekker van Jezus, dat is de Geest van God (Mattheüs 1:20). Noch is sprake van een actieve rol van Maria (zoals bij een normale bevruchting). Het overkwam Maria. De wettelijke status van Maria als ‘vrouw van Jozef’ verbindt de Goddelijke afkomst van Jezus zo met Abraham en David.

Vers 17: ***Samenvattend tellen alle genoemde geslachten vanaf Abraham tot David veertien generaties.***

En vanaf David tot de grote deportatie naar Babylon ook veertien generaties. En van de grote deportatie naar Babylon tot de ware Christus ook veertien generaties.

In de laatste serie tellen we maar 13 ‘verwekkers’ (of: geslachten), maar de veertiende is de Geest van God en daaruit werd Jezus geboren. Het tekst klopt dus toch.

Mattheüs 1:19-25 - De Geboorte van Jezus Christus

De apostel Mattheüs spreekt over de geboorte van Jezus in wettelijke termen die inhoudelijk aansluiten op de geslachtslijn van voorgaande verzen. Die manier van verslaggeving gaat geheel voorbij aan emotionele aspecten die we wel bij Lukas vinden; zeg maar een verhalende achtergrond die een romantische ondertoon heeft. Voor Mattheüs zijn die niet van belang. Hij toont vóór alles aan dat in het kind Jezus de geslachtslijn van Abraham en koning David via het huwelijk tussen Maria en Jozef samensmelt met de Goddelijke oorsprong van Jezus.

Vers 18a: ***Wat betreft de wordingsgeschiedenis van Jezus Christus gebeurde ook nog het volgende:***

Het woord ***wordingsgeschiedenis*** omvat alle Bijbelse profetie die de geboorte en de taak van de Messias, Jezus Christus, tot onderwerp hebben. Mattheüs beschrijft het zo, om met nadruk op profetieën aangaande de komst van de Messias te wijzen en daarin herkennen we een Joods-rabbinale wijze van denken.

Vers 18b: ***Omdat zijn eigen moeder het huwelijk sloot – dus Maria met Jozef –, voordat zij zelfs maar konden samenkomen,***

Meisjes werden toen vanaf de leeftijd van 12-13 jaar uitgehuwelijkt. Een jaar na de huwelijksluiting werd het huwelijk pas gevierd en begon het samenwonen. Voor velen zal deze vertaling verrassend zijn, maar die is stevig onderbouwd (zie: Grondtekstbespreking in mijn boek). De tekst spreekt over een huwelijkscontract. Ontbinding van dat contract werd als een scheiding gezien en dat kon alleen door middel van een scheidbrief. Het contract ging zelfs zo ver dat, indien de man stierf voordat het huwelijk ‘geconsumeerd’ was (= er geslachtsgemeenschap had plaatsgevonden) de vrouw toch als weduwe beschouwd werd. Het lijkt er sterk op dat Maria tot op dat moment geen direct contact met Jozef had, dus kon zij hem ook niet vertellen dat haar zwangerschap van God gegeven was. Bovendien was Maria, kort nadat haar zwangerschap zichtbaar was geworden (Lukas 1:39), naar haar nicht Elisabeth vertrokken die in het bergland van Judea woonde, waar zij drie maanden verbleef. Dat was ver van Nazareth, waar Maria en Jozef woonden.

Vers 18c: ***kwam uit dat zij uit onbekende bron zwanger was geworden.***

Dit is een wonderlijke mededeling, want pas later (vers 20) wordt door een engel aan Jozef geopenbaard dat Maria zwanger gemaakt is door de Geest van God. Wat betekent deze opmerking dan? De woorden ***kwam uit*** duiden natuurlijk op uiterlijke kenmerken dat Maria zwanger was, dus bijvoorbeeld haar zwellende buik. Meest logische conclusie is dat deze woorden een toen bekende uitdrukking waren die op ongewenste zwangerschap duidde, dus een wat smalende stigmatisering als de biologische vader onbekend was.

Vers 19: ***Jozef nu – haar wettige echtgenoot – was een rechtvaardige en hij wilde Maria niet publiekelijk vernederen, maar haar in het geheim wegsturen.***

Het komt Jozef ter ore dat zijn aanstaande vrouw zwanger is en ook nog dat zij is verdwenen (afgereisd naar haar tante, Elisabeth, die in het bergland van Judea woonde, ver van Nazareth). De gang van zaken was natuurlijk uiterst verdacht – in feite bekende Maria zo dat zij overspel had gepleegd – en zo zullen burens, familie en kennissen het zeker beschouwd hebben.

Jozef had nu alle recht om het huwelijkscontract te laten ontbinden. Echter dan diende hij wel de wettelijk weg te volgen. Volgens Deuteronomium 22:20-21 moest een overspelige vrouw gestenigd worden, maar dat werd in die tijd waarschijnlijk niet meer gepraktiseerd. Wel werd overspel door een rabbinale rechtbank behandeld. De overspeelster werd publiekelijk te schande gemaakt, wat haar kansen op een normaal huwelijk met een andere man vrijwel uitsloot. Bovendien kon Jozef dan de bruidsschat terugvorderen.

Jozef toont zich een mild mens. Hij wil Maria niet publiekelijk vernederen en besluit om een scheidbrief te schrijven. Dat betrof een officieel document dat in het bijzijn van twee getuigen werd opgesteld. Daarmee gaf hij tevens de bruidsschat op en verklaarde hij Maria onschuldig. Dat hield wel in dat hij daarmee de verdenking op zich laadde dat hijzelf de verwekker van het kind was. Echter de schande voor hem (als man) was veel minder groot als in het geval dat Maria veroordeeld werd. Bovendien is het maar de vraag of die scheidbrief openbaar werd gemaakt – waarschijnlijk niet, want dan kon Maria gestenigd worden.

Voor de buitenwacht was Maria de schuldige, maar zij was verdwenen (naar haar nicht Elisabeth – Lucas 1:39). Jozef zal wellicht verwacht hebben dat Maria niet meer terug zou komen en daarmee zou de commotie rond de zwangerschap van Maria vanzelf wegebben. Kortom een elegante oplossing.

Vers 20a: *Toen hij daarover op zijn bed aan het piekeren was, zie plotseling verscheen een engel van de Heer aan hem in een droom, zeggende: Jozef, zoon van David, wees niet bevreesd om Maria – die immers uw vrouw is – bij u in huis te nemen. Want wat in haar werd verwekt, is uit een Inblazing die Heilig is.*

Jozef ligt op zijn bed te overwegen hoe hij de scheiding moet aanpakken, als hem in een droom een engel verschijnt. Hij wordt aangesproken als ‘zoon van David’ en zo wordt het grote belang van de wettelijke geslachtslijn benadrukt. De boodschap van de engel (waarschijnlijk de aartsengel Gabriël) is bijzonder. Jozef wordt opgedragen Maria in huis te nemen. Dat was de laatste fase van de contractuele huwelijks-sluiting. Zou hij dat niet doen, dan werd in feite het huwelijk ontbonden en dat mag niet, want dan vervalt de band met het geslacht van David. Het soeverein handelen van God overstemt hier de wet.

Vers 20b: *Want wat in haar werd verwekt, is uit een Inblazing die Heilig is.*

Met deze mededeling wordt Jozef duidelijk dat God Zelf het kind bij Maria verwekt heeft en geen sprake is van overspel. Mattheüs vertelt ons niet hoe Jozef dit alles ervaren heeft en nog minder of hij toen al beseftte dat dit kind de beloofde Messias was. Later zal Maria hem dat ongetwijfeld verteld hebben, want zij was veel uitgebreider door de aartsengel Gabriël ingelicht (Lucas 1:30-38). Als Jozef de boodschap van de engel ontvangt is Maria wellicht nog steeds bij haar nicht Elisabeth, in de bergen van Judea (zie: vers 18b). Kennelijk stuurde Jozef haar een bericht dat ze (zwanger en wel) toch welkom is.

Vers 21: *Dientengevolge zal zij een Zoon baren en u zult Hem de hoge naam Jezus geven. Hijzelf zal namelijk degene zijn die Zijn volk zal helen van al hun zonden.*

De voorbeschikking door de hoge God wordt doorgetrokken. Want het ongeboren kind zal Jezus heten en met een missie de wereld ingezonden wordt. In de naam Jezus – dat betekent: Jahweh redt – wordt de missie ook in Zijn naam uitgedragen. Het is dus inderdaad een **hoge naam**, want zonder Hem zou iedereen verloren gaan. Jozef is hier de gever van de naam van Jezus. Zo erkende hij officieel dat het zijn kind is.

Vers 22: *Dit alles is in wording opdat geheel vervuld zou worden wat de Heer bij monde van een hoge profeet heeft gesproken, zeggende:*

Vers 23: *Zie! de hoge maagd zal zwanger worden en een Zoon baren en men zal Zijn grote faam luid proclameren: IMMANUEL – vertaald betekent dat: De hoge God is met ons.*

Vers 23 citeert Jesaja 7:14 uit de Septuaginta (Griekse vertaling). Opvallend is dat in de Hebreeuwse versie van Jesaja sprake is van een *jonge vrouw* of een *beeldschone jonge vrouw*. De Septuaginta spreekt echter van ‘een maagd’. Mattheüs voegt daar extra nadruk aan toe door **dé maagd** te schrijven; dat is: **een ware maagd**. Hebben de vertalers die de Septuaginta schreven hier profetisch gehandeld? Het lijkt er wel op.

Mattheüs 1:23 profeteert niet over de naamgeving van Jezus. Het is namelijk niet Jozef die als vader en

naamgever spreekt. Dat blijkt ook, want het kind krijgt de naam Jezus (Mattheüs 1:21 en 25), niet Immanuel. Er staat namelijk: **men zal luid proclameren**. Dat heeft de betekenis van: *Men zegt van Hem...!*; dus gaat het hier om **wat anderen** (Zijn volgelingen) **over Hem zeggen**⁴⁾ of *proclameren*. De kernboodschap is dat **in Jezus God met ons** is – dat Hij naar ons omziet en een Verlosser stuurt. Er wordt dus geprofeteerd over de komende bediening van Jezus Christus! Dat betreft het uitdragen van Zijn reputatie of faam; van Zijn zending, als een geloofsbelijdenis! De naam Jezus bevestigt dat nog eens, want die is afgeleid van *Jeho-shua*; dat is: *Jahweh's redden*. Mattheüs exposeert zichzelf als een groot kenner van de Tenach (Oude Testament), want hij bedient zich van een woordenspel. Door **Jahweh's redden is dé God met ons**⁵⁾. We kunnen dus toch zingen: *O kom, o kom, Immanuel!*

In de betekenis van het woord Immanuel beluisteren we een aanzwellend credo dat de ware kerk tot het eind der tijden zal uitdragen – Mattheüs 28:20 (HSV):

Zie Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld.

De Profetie van Bileam

Mattheüs 1:23 is de vervulling van een eeuwenoude profetie door de **hoge profeet** Jesaja zoals neergelegd in Jesaja 7:14. Dat is natuurlijk een verbluffende voorzegging, want Jesaja leefde in de tweede helft van de achtste eeuw vóór Christus. Er zijn echter veel meer profetieën die de geboorte van de Messias aankondigen. Eén van de mooiste en meest indrukwekkende vinden we in Numeri 24:15-10 (NBV21). Die profetie spreekt over de Eindtijd als het Messiaanse Rijk gevestigd wordt:

- ¹⁵ *'Zo spreekt Bileam, de zoon van Beor*¹⁾, *zo spreekt de man wiens oog geopend is*²⁾,
¹⁶ *zo spreekt hij die Gods woorden hoort*³⁾, *die weet wat de Allerhoogste weet*⁴⁾ *en ziet wat de Ontzagwekkende toont, in vervoering, met ontsloten ogen:*
¹⁷ *Wat ik zie is niet in het heden, wat ik waarneem is niet nabij*⁵⁾. *Een ster komt op uit Jakob*⁶⁾, *een scepter uit Israël*⁷⁾. *Hij verbrijzelt Moab de slapen, de kinderen van Set slaat hij neer*⁸⁾.
¹⁸ *Het land van zijn vijand verovert hij*⁹⁾, *het land van Edom en Seïr. Israël wordt machtig en sterk,*
¹⁹ *uit Jakob staat een heerser op*¹⁰⁾. *Wie ontkomt uit de stad brengt hij om.*¹¹⁾
- 1) Bileam was een beroemde waarzegger uit Petor in Aram. Zijn naam komt ook in andere inscripties voor.
2) Dit is een officiële standaardformulering waarmee Bileam zich als ziener liet aankondigen.
3) Bileam ontving inderdaad Goddelijke boodschappen, zoals Numeri 22-24 getuigt.
4) Dit is een zwakke vertaling. Er staat: *Proclamatie van hem die de woorden van God hoort en kennis heeft van de Almachtige. Die het visioen van de Almachtige ziet – die overvallen wordt met open ogen.*
5) Een dichterlijke omschrijving dat Bileam over de verre toekomst spreekt.
6) De ster staat voor koningszoon – in dit geval Jezus – en voor de ster van Bethlehem die de wijzen de weg wees naar het kind Jezus. Deze tekst werd zelfs als een Messiaanse titel gezien: Bar Kochba – *zoon van de ster*.
7) De scepter verwijst naar het toekomstige koningschap van Jezus Christus in het Messiaanse Rijk.
8) Deze woorden staan typologisch voor alle vijanden van God, want die zullen zich voor de Messias moeten buigen – Openbaring 12:5 (NBV21) – *die alle volken zal hoeden met een ijzeren staf*.
9) In de grondtekst staat: vijanden – meervoud. Daarmee worden Jordanië, Libanon en een groot deel van Syrië bedoeld. In Ezechiël 47 worden de grenzen van dat toekomstige land Kanaän gedetailleerd aangegeven.
10) Weer wordt op het koningschap van Jezus Christus in het Messiaanse Rijk gewezen.
11) Met de stad wordt meestal Jeruzalem bedoeld. Waarschijnlijk wordt hier naar Zacharia 14:5 verwezen, waar in de grondtekst staat: *Gij zult vluchten naar de diepe kloof van Mijn bergen, want de kloof van Mijn bergen zal toegesloten worden* – dat wil zeggen: de vluchtelingen zullen sterven. (Weerd, Zacharia, Herziene Uitgave)
-

Vers 24: **Toen Jozef dan opgestaan was uit de slaap deed hij zoals de hoge engel van de Heer hem bevolen had en nam zijn wettige vrouw in huis.**

Vers 24: **Maar hij zocht geen gemeenschap met haar totdat zij een zoon had gebaard. Toen maakte Jozef Zijn hoge naam bekend: Jezus.**

Jozef beschouwt Maria vanaf de boodschap van vers 22-23 als heilig – terecht want zij droeg heilig zaad – en behandelt haar ook zo, want hij zocht **geen gemeenschap met haar totdat zij een zoon had gebaard**. Het is Jozef – als wettige vader – die de hoge naam het kind bekend maakt: Jezus. Die betekent: *Hij die redt*.

Dit is een uittreksel van de Verklaring van Mattheüs door Gert A. van de Weerd. Daarin wordt de grondtekst diepgaand verwoord.

Copyright: Gert A. van de Weerd; PMI Boeken BV.